

พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร

พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เนื้อหา

1. ความสำคัญของสินค้าเกษตร

2. บทบาทของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับความปลอดภัย
ของอาหาร

3. บทบาทของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร
แห่งชาติ (มกอช.) ภายใต้ พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าเกษตร
พ.ศ.๒๕๕๑

การส่งออกสินค้าเกษตรกรรมของไทย

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2550	2551	2552	2553	2554
สินค้าส่งออก ทั้งหมด	5,296,507	5,850,777	5,194,445	6,176,170	6,882,642
สินค้า เกษตรกรรม	631,315	797,613	776,677	823,554	987,515
คิดเป็น ร้อยละ	11.92	13.63	14.95	13.33	14.35

ที่มา : สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี 2555, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตลาดส่งออกที่สำคัญ

1. จีน

2. ญี่ปุ่น

3. สหรัฐอเมริกา

4. มาเลเซีย

5. อินโดนีเซีย

6. เกาหลีใต้

7. สหราชอาณาจักร

8. เวียดนาม

9. ออสเตรเลีย

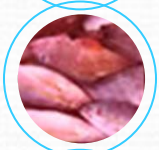
10. ฮ่องกง

แนวใหม่และความต้องการของตลาด

- สินค้ามีคุณภาพ
- สินค้ามีความปลอดภัย
- สินค้าสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้
- ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

ปัญหาความไม่ปลอดภัยอาหาร

- ระบบการผลิตและคุณภาพวัตถุดิบ
- สารตกค้าง
- การปนเปื้อน
- สิ่งแปลกปลอม
- การจัดการสินค้าตลอดห่วงโซ่อุปทาน
- ภาชนะบรรจุ
- การแสดงฉลาก

ทำอย่างไรดี?

ที่จะทำให้สินค้าเกษตรของประเทศไทย

- มีคุณภาพและปลอดภัยต่อการบริโภค

- สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้มากขึ้น

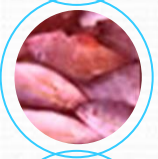
มติ ครม. เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2546 กำหนดให้
ปี 2547 เป็นปีเริ่มต้นแห่งความปลอดภัยด้าน
อาหาร (Food Safety)

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.)

ภารกิจหลัก

- ภารกิจตาม พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.๒๕๕๑
 - กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) ทั่วไป/ บังคับ
 - อนุญาตผู้ผลิต/ ผู้นำเข้า/ ผู้ส่งออก สินค้าเกษตรตามมาตรฐานบังคับ
 - รับรองและออกใบอนุญาต CB เอกชนที่ให้การรับรอง มกษ.
 - ควบคุม กำกับ ดูแล ผู้ผลิต/ ผู้นำเข้า/ ผู้ส่งออก สินค้าเกษตร
- ประสานงานและร่วมเจรจาแก้ปัญหาด้านเทคนิคสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช
- เป็นศูนย์ประสานงานกับองค์กรกำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศ (Codex/IPPC/OIE) และร่วมกำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศและมาตรฐานภูมิภาค
- เป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศด้านการมาตรฐาน

องค์กรที่กำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศ

- - Codex (โคเด็กซ์)
- - IPPC (ไอพีพีซี)
- - OIE (โอไออี)

Codex (โคเด็กซ์)

- โครงการมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) และองค์การอนามัยโลก (WHO)
- เป็นองค์กรของรัฐระดับนานาชาติ มีสมาชิก 185 ประเทศ (ปี 2555)
- จัดทำมาตรฐานอาหารในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ วัตถุเจือปนอาหาร สารพิษตกค้าง สารปนเปื้อน ยาสัตว์ วิธีตรวจวิเคราะห์ตัวอย่าง วิธีการชักตัวอย่าง
- ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักการทั่วไป เกี่ยวกับสุขลักษณะอาหารที่ควรปฏิบัติ (GMP)
- ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤติที่ต้องควบคุม (HACCP)

IPPC (ไอพีพีซี)

- อนุสัญญาอารักขาพืชระหว่างประเทศ
(International Plant Protection Convention)
- ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2498 มีสมาชิก 177 ประเทศ (ปี 2555)
- เป็นองค์การด้านอารักขาพืชเพื่อป้องกันการเข้ามาและการแพร่ระบาดของศัตรูพืชและผลิตภัณฑ์ที่มีการเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ
- สนับสนุนการใช้มาตรการที่เหมาะสมในการควบคุม ป้องกันศัตรูพืชในสถานที่ที่ศัตรูพืชอาศัยอยู่ได้ (สถานที่เก็บรักษาบรรจุภัณฑ์ ยานพาหนะ)

OIE (โอไออี)

- ย่อมาจาก Office International des Epizooties
- เป็นองค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (World Organization for Animal Health)
- ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2467 มีสมาชิก 178 ประเทศ (ปี 2555)
- ควบคุมโรคระบาดสัตว์ที่ร้ายแรง
- มาตรการการจัดการกับปัญหาด้านสุขอนามัย มาตรฐานสุขภาพสัตว์ โรคสัตว์ และสวัสดิภาพสัตว์ มาตรฐานฟาร์ม โรงงานผลิต GMP/HACCP

ประโยชน์ของมาตรฐานสินค้าเกษตร

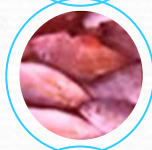
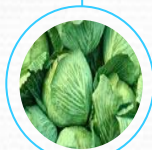
- การผลิต : เป็นเกณฑ์ในการผลิต ปรับปรุงคุณภาพ จัดชั้นคุณภาพ
- การค้า : เป็นมาตรฐานของประเทศที่นำมาใช้อ้างอิง
สร้างความเป็นธรรมทางการค้า
- การเจรจาระหว่างประเทศ : สนับสนุนการเจรจา
โดยเฉพาะการทำความตกลงยอมรับความเท่าเทียมกัน
ระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้า
- การตรวจรับรอง : เป็นเกณฑ์ในการตรวจรับรอง
ระบบมาตรฐานการผลิต และมาตรฐานสินค้า

เหตุผลในการประกาศใช้ พ.ร.บ. ฉบับนี้

1. เพื่อเป็นการควบคุมมาตรฐานสินค้าเกษตร ที่ไม่มีกฎหมายใช้บังคับมาก่อน ทั้งผู้ผลิต ผู้ส่งออก และผู้นำเข้า

- ฟาร์ม (พืช ประมง ปศุสัตว์)
- คลังสินค้า สะพานปลา ห้องเย็น และโรงฆ่าสัตว์
- โรงคัดบรรจุ ลัง (ผู้ประกอบการแปรรูปเบื้องต้น)
- โรงงานแปรรูป
- ผู้ขนส่งสินค้าเกษตร

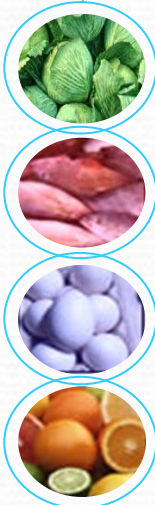
เหตุผล (ต่อ)

2. เพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรให้มีมาตรฐาน
สร้างความเชื่อถือและความมั่นใจให้กับผู้บริโภค
ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

3. เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคในเรื่องมาตรฐานความปลอดภัย

4. เพื่อให้สอดคล้องกับกฎกติการะหว่างประเทศ

ข้อยกเว้นไม่ใช้บังคับ (มาตรา 4)

1) หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบรับรอง
ตามกฎหมาย

2) มาตรฐานสินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่มีกฎหมาย
อื่น
บัญญัติไว้แล้ว

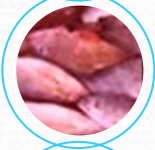
ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรฐาน หมายความว่า

มาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานทั่วไปแล้วแต่กรณี

สินค้าเกษตร หมายความว่า

ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์อันเกิดจากการกสิกรรม
การประมง การปศุสัตว์ หรือการป่าไม้ และผล
พลอยได้ของผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ดังกล่าว

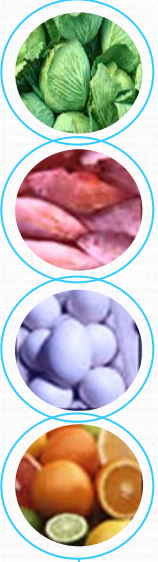
ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรฐานบังคับ หมายความว่า

มาตรฐานที่มีกฎกระทรวงกำหนดให้สินค้า
เกษตรต้องเป็นไปตามมาตรฐาน

มาตรฐานทั่วไป หมายความว่า

มาตรฐานที่มีประกาศกระทรวงกำหนดเพื่อ
ส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน

สินค้าเกษตรและผู้ที่เกี่ยวข้องตาม พ.ร.บ.

ผู้ผลิตต้นน้ำ

เกษตรกร

- เพาะปลูกพืช
- เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- ทำการปศุสัตว์

ชาวประมง

ผู้เก็บผลผลิตจากป่าอื่นๆ

สินค้าเกษตร
เพื่อการค้า

ผู้ผลิตกลางน้ำ

โรงคัดบรรจุ

ล้าง

สะพานปลา

โรงฆ่าสัตว์

ห้องเย็น

คลังสินค้าเกษตร

สินค้าเกษตร

ผู้ผลิตท้ายน้ำ

โรงงานแปรรูป

สินค้าเกษตร

ผู้ส่งออก

สินค้าเกษตร

ผู้นำเข้า

สินค้าเกษตร

ผู้ขนส่งสินค้าเกษตร

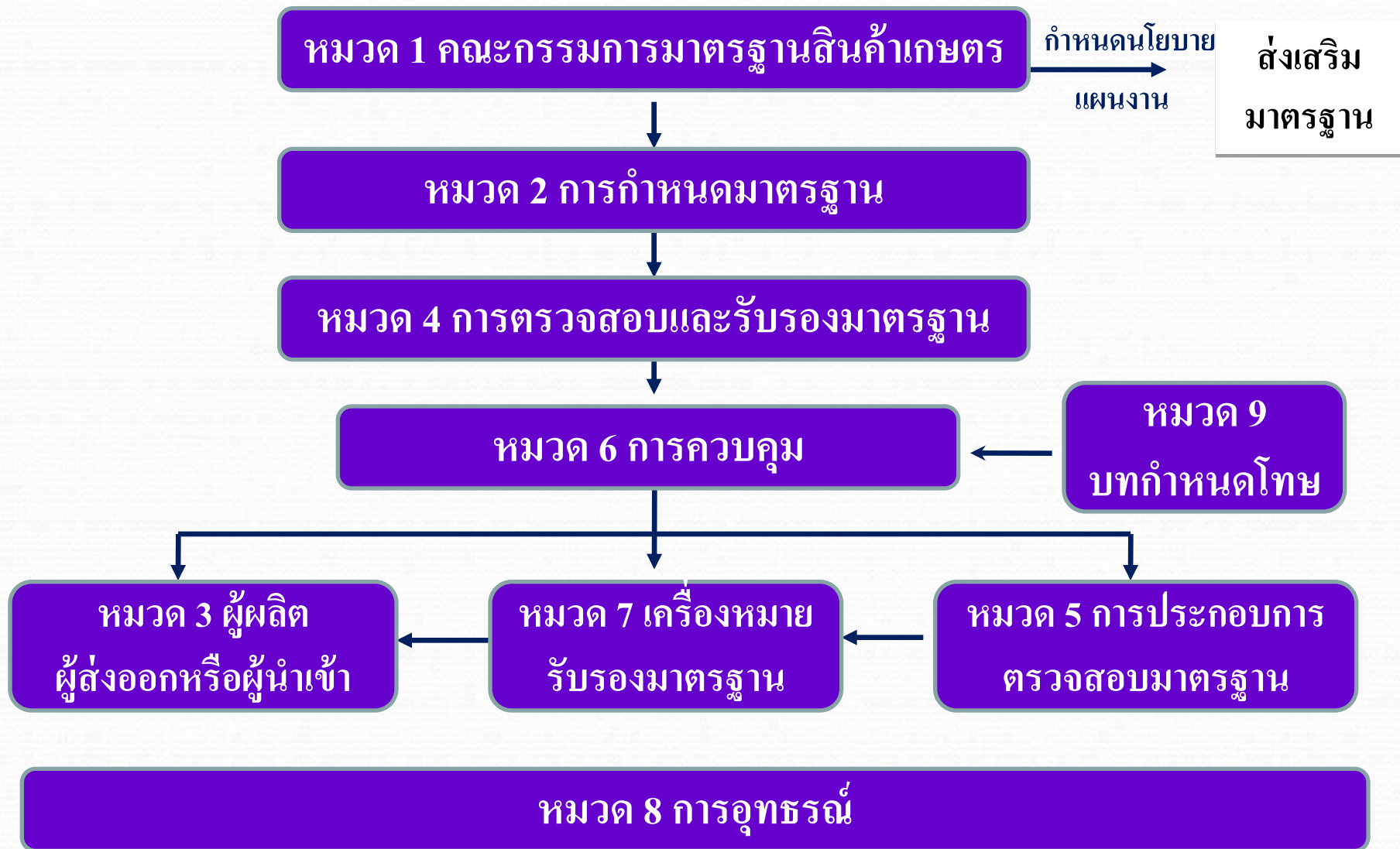
มาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) ที่ประกาศใช้แล้ว

➤ มาตรฐานสินค้า	72	เรื่อง
➤ มาตรฐานระบบการผลิต	76	เรื่อง
➤ มาตรฐานข้อกำหนดทั่วไป	32	เรื่อง
รวม	180	เรื่อง

โดยเป็นมาตรฐานทั่วไป (สมัครใจ) ทั้งหมด

ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2555

กระบวนการทำงานตามพระราชบัญญัติ

รูปแบบของมาตรฐานสินค้าเกษตร

- มาตรฐานสินค้า : คุณลักษณะของสินค้าเกษตรที่เป็นผลผลิตเป็นเกณฑ์ในการผลิต การค้า และการตรวจรับรอง ที่ครอบคลุมความปลอดภัยและคุณภาพ
- มาตรฐานระบบการผลิต : เกณฑ์ปฏิบัติที่ดีในการผลิตและการตรวจรับรองการผลิตในระดับฟาร์ม (GAP) โรงคัดบรรจุ/โรงงานแปรรูป (GMP)
- มาตรฐานข้อกำหนดทั่วไป : เกณฑ์กำหนดทั่วไปต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย และสุขอนามัยสัตว์และพืช

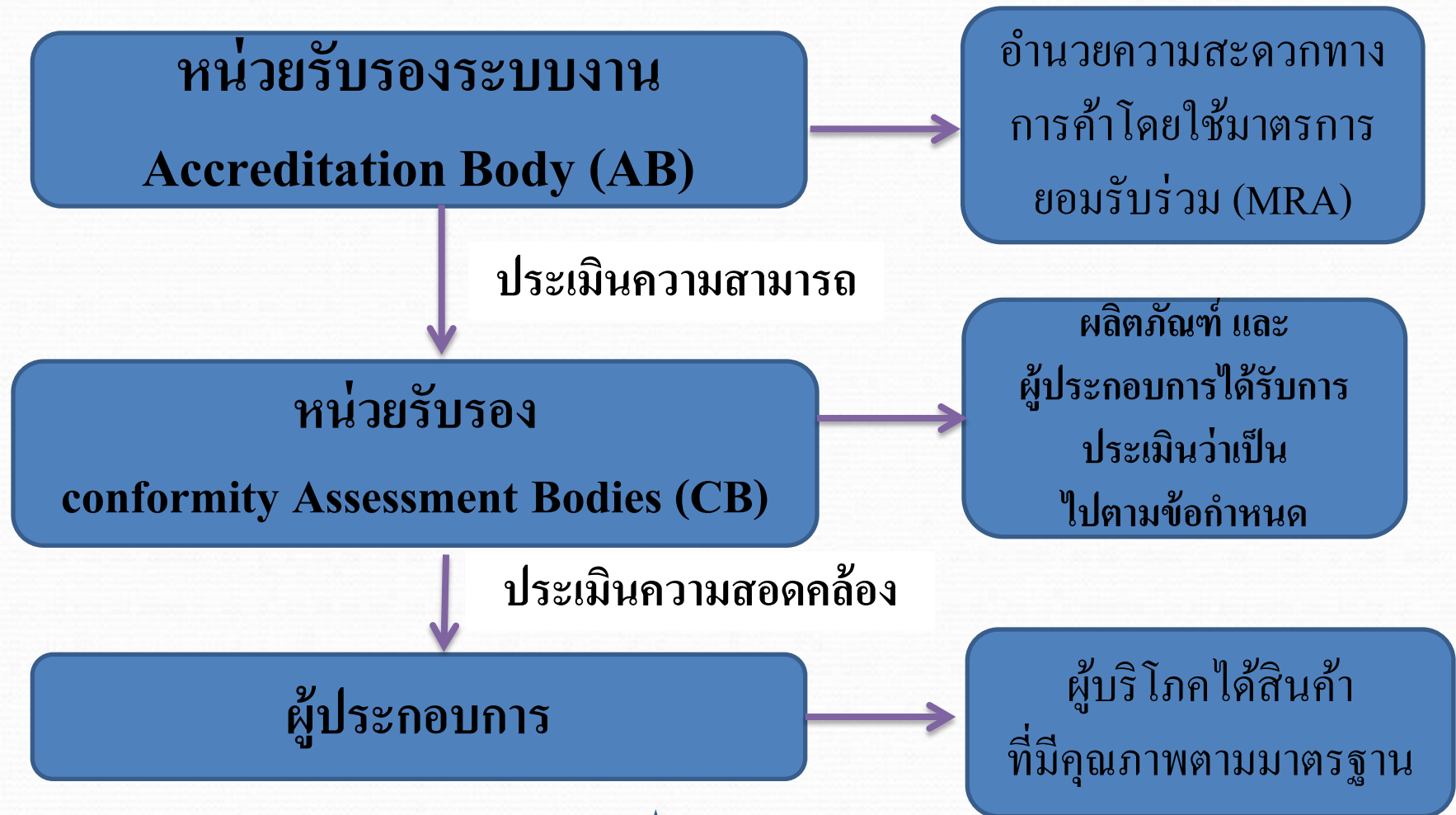
รูปแบบมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.)

มาตรฐานข้อกำหนดทั่วไป

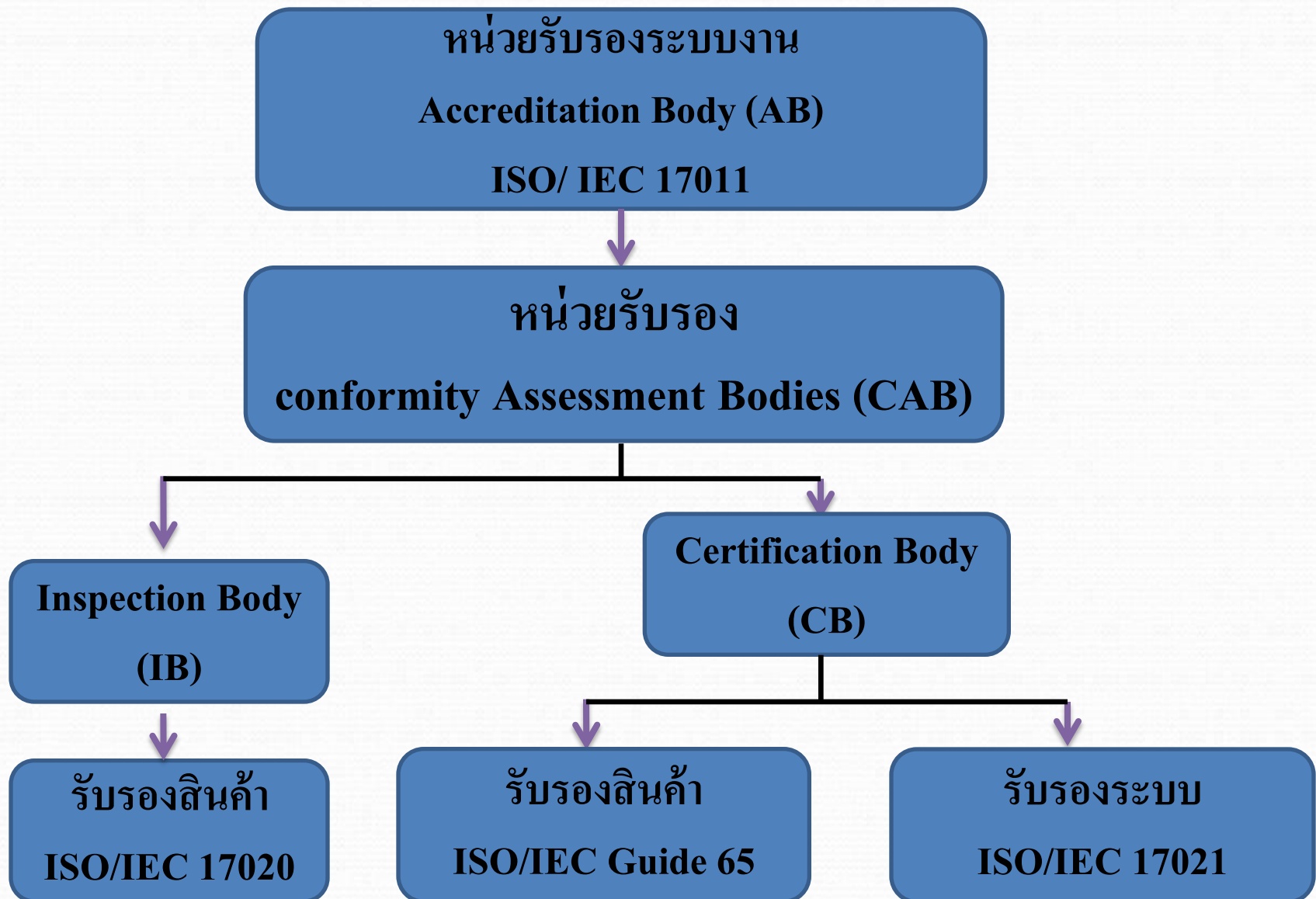
มาตรฐานระบบการผลิต

มาตรฐานสินค้า

หลักของการตรวจสอบรับรอง (Conformity Assessment)

ระบบการรับรองสินค้าเกษตรตามมาตรฐานสากล

หน่วยรับรองสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ให้การรับรอง จีเอพี

➤ กรมวิชาการเกษตร

➤ กรมการข้าว

➤ กรมหม่อนไหม

➤ กรมประมง

➤ กรมปศุสัตว์

เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน (มาตรา 54)

มาตรฐานทั่วไป

กษ (1) / (2) / (3) (4)

มาตรฐานบังคับ

กษ (1) / (2) / (3) (4)

รหัสเครื่องหมายรับรองมาตรฐาน (Q)

การแสดงเครื่องหมาย Q ต้องระบุรายละเอียด

- (1) ชื่อผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน
- (2) มาตรฐานสินค้าเกษตรที่ให้การรับรอง
- (3) ชื่อผู้ที่ได้รับใบรับรอง
- (4) ชื่อย่อของมาตรฐานระบบ (GAP, ORGANIC, GMP, GHP หรือ HACCP)

ตัวอย่าง เครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรตามมาตรฐานทั่วไป

กษ 03/0002-2552/000001

กษ 03 กรมวิชาการเกษตร

0002-2552 มังคุด

000001 เกษตรกรผู้ได้รับใบรับรอง

กษ 03/0002-2552/000001 GAP

กษ 03 กรมวิชาการเกษตร

0002-2552 มังคุด

000001 เกษตรกรผู้ได้รับใบรับรอง

GAP ชื่อย่อมาตรฐานระบบ

สินค้ามาตรฐาน

บทกำหนดโทษ (การใช้เครื่องหมาย Q)

- การเลียนแบบเครื่องหมาย Q (มาตรา 68)
- การใช้เครื่องหมาย Q โดยไม่ได้รับอนุญาต (มาตรา 69)

มีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 3 แสนบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.)

โทร 02-561-2277

www.acfs.go.th

การขออนุญาตเพื่อเผยแพร่ซ้ำ

- © 2012 มหาวิทยาลัยมิชิแกน สเตต และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อนุญาตให้เผยแพร่ดัดแปลงโดยต้องระบุที่มา และต้องเผยแพร่งานดัดแปลงโดยใช้สัญญาอนุญาตเดียวกัน (Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported; CC-BY-SA).
- แหล่งที่มา: © 2009 Global Food Safety Initiative and Michigan State University, แหล่งที่มา <http://www.fskntraining.org> อนุญาตให้เผยแพร่ดัดแปลงโดยต้องระบุที่มา และต้องเผยแพร่งานดัดแปลงโดยใช้สัญญาอนุญาตเดียวกัน (CC-BY-SA).
- สามารถตรวจสอบสำเนาใบอนุญาตขอเผยแพร่ได้ที่ <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/> หรือส่งจดหมายไปยัง Creative Commons, 559 Nathan Abbott Way, Stanford, California 94305, USA.

License to Reuse

- © 2012 Michigan State University, and Global Food Safety Initiative, licensed using Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported (CC-BY-SA).
- Source: © 2009 Global Food Safety Initiative and Michigan State University, original at <http://www.fskntraining.org>, licensed using Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported.
- To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/> or send a letter to Creative Commons, 559 Nathan Abbott Way, Stanford, California 94305, USA.